

Eesti vajab poliitilist tahet taastuenergiale üleminekuks

Avalik pöördumine koalitsioonileppe läbirääkijatele

30.03.2023

Aina süvenevas kliimakriisis vajame suurt ühiskondlikku siiret. See saab toimuda üksnes kindlate poliitiliste sihtide seadmisel. Eesti peab valima selge tulevikusuuna taastuenergiale ja majanduskeskkonnale, mis välistab fossiilkütuste kasutamise ja tootmise. Allakirjutanud vabauhendused, erialaliidud ja ettevõtted ootavad tulevaselt valitsuselt kahte konkreetset kokkulepet:

- **riik ei luba avada uusi põlevkivikaevandusi.** Uute kaevanduste avamine lukustab meid veel pikaks ajaks fossiilkütuste põhise majanduse lõksu. [IPCC värskel raportil](#) järgi on ainuüksi olemasoleva fossiilkütuste taristu kasutamine piisav, et kliima soojenemine jõuaks 2 kraadini. Hetkel on Eestis avatud kaevandustes ja karjäärides põlevkivi aktiivseid tarbevarusid üle 210 miljoni tonni, millest jätkub viimaste aastate põlevkivi tarbimist (8-11 miljonit tonni aastas ja lisanduvad kaod) arvestades veel 15-20 aastaks. Suurem osa avatud varudest, 190 miljonit tonni, on Eesti Energia kaevandustes ja karjäärides. VKG varud Ojamaa kaevanduses on 3-5 aasta jooksul lõppemas. Seega tuleb kaavelubade kuuluvuse probleem riigil maavara omanikuna lahendada ettevõtete vaheliste lepingutega.
- **selget teekaarti**, kuidas minna üle taastuenergiale, sealjuures elektritootmises aastaks 2030. See tähendab terviklikku käsitlust, kuidas tagada taastuenergiasüsteemis varustuskindlus nii tehnilisest kui ka majanduslikust perspektiivist, garanteerides samal ajal ka laiem ühiskondlik kasu ja looduse hea käekäik. Tuleb välja arvestada, kui palju on meil riigis siseriiklikuks tarbeks energiat vaja, milliseid võrguarendusi need nõuavad ning milliseid investeeringuid me tuuleenergia, päikeseenergia, juhitavate võimsuste ja salvestuse näol vajame. Samuti peab olema plaani fookuses, kuidas korraldada üleminekut õiglaselt, nii et sellest saaksid kasu kõik Eesti inimesed, kuidas tagada energiavaesuse ja energiakasutuse vähendamine ning mil viisil hoiame ja edendame ülemineku käigus elurikkust.

ÜRO peasekretär Antonio Guterres ütles IPCC raporti esitlusel möödunud nädalal, et peame vajutama kiirenduse nuppu oma teekonnal kliimanetraalsuseni. Arenenud riigid peavad seejuures saavutama kliimanetraalsuse võimalikult lähedal 2040. aastale. Ootame loodavalt valitsuselt konkreetseid kokkuleppeid ja sellele järgnevaid tegusid, et Eesti kiirendust ei pidurdaks ebavajalikud investeeringud ja see läheks terviklikult läbimõeldud suunas. Koalitsioonierakondadel on taastuenergia eesmärgid programmides suundadena kirjas. Need peavad konkreetset ja pöördumatult leidma koha ka koalitsioonileppes ning uue valitsuse tegevusplaanides.

Allakirjanute nimel

/digitaalne allkiri/

Siim Kuresoo

Eestimaa Looduse Fondi juhatuse liige

Arengukoostöö Ümarlaud
Bioneer.ee
Eesti Energiaühistu TÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing
Eestimaa Looduse Fond
Eesti Ornitoloogiaühing
Eesti Päikeseelektri Assotsiatsioon
Eesti Roheline Liikumine
Eesti Vesinikutehnoloogiate Ühing
Eleport
Keskkonnaõiguse Keskus
Koosloodus SA
Mondo MTÜ
Päästame Eesti Metsad
Pärandkoosluste Kaitse Ühing
Rohetiiger
Sorex

Arengukoostöö
Ümarlaud

ENERGIA ÜHISTU

Bioneer

EKHÜ
Eesti Keskkonnahariduse Ühing

ELF

EESTI ORNITOLOOGIAÜHING
ASUTATUD 1921

EESTI
PÄIKESEELEKTRI
ASSOTSIATSIION

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

Eesti
Vesinikuühing

eleport

K E S K
KONNA
ÕIGUSE
KESKUS

MONDO

PÄÄSTAME
EESTI METSAD!

PÄRANDKOOSLUSTE
KAITSE ÜHING

Rohetiiger

SOREX